

Warszawa, dnia 4 lutego 2020 r.

Informacja o wynikach kontroli
na temat: Legalność pobytu i zatrudnienia cudzoziemców na terytorium RP zrealizowanej w Placówce Straży Granicznej w Lublinie

I. Podstawa prawna

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*¹.

II. Tryb kontroli

Kontrola została przeprowadzona przez Departament Kontroli i Nadzoru Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w trybie zwykłym, zgodnie z *Planem kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2019*.

III. Termin kontroli

Od 19 sierpnia 2019 r. do 3 października 2019 r.

IV. Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Czynności wykonywane przez funkcjonariuszy Straży Granicznej w zakresie kontroli legalności pobytu² cudzoziemców na terytorium RP.
2. Czynności wykonywane przez funkcjonariuszy Straży Granicznej w zakresie kontroli legalności wykonywania pracy, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom³.
3. Dokumenty organizacyjne placówki Straży Granicznej dotyczące realizacji zadań związanych z KLP i KLZ (wewnętrzne podziały zadań, szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy, inne).
4. Nadzór nad czynnościami związanymi z kontrolą legalności pobytu, legalności wykonywania pracy, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom.

V. Ustalenia kontroli – ocena kontrolowanej działalności

Działania podejmowane w Placówce Straży Granicznej w Lublinie w zakresie realizacji zadań związanych z kontrolą legalności pobytu i kontrolą legalności zatrudnienia cudzoziemców na terytorium RP oceniono **pozytywnie**.

Podejmowane przez podmiot kontrolowany działania w obszarach dotyczących kontroli legalności pobytu, jak i kontroli legalności zatrudnienia były co do zasady planowe oraz poprzedzone gruntowną analizą i rozpoznaniem. Podejmowano również kontrole doraźne, nieplanowe, w przypadkach

¹ Dz. U. poz. 1092 oraz z 2019 r. poz. 730.

² Zwanej dalej również KLP.

³ Zwanej dalej również kontrolą legalności zatrudnienia lub KLZ.

wymagających niezwłoczności działania, a w szczególności po otrzymaniu sygnałów lub uzyskaniu informacji o naruszeniu przepisów związanych ze świadczeniem pracy przez cudzoziemców lub ich pobycem. Pozytywnie oceniono trafność i zasadność wszczynania dalszych postępowań (administracyjnych, o wykroczenia oraz karnych) będących skutkiem przeprowadzonych KLZ i KLP, a także sformalizowany tryb postępowania za naruszenia przepisów, których dopuścili się cudzoziemcy oraz pracodawcy. Dokumenty organizacyjne jednostki kontrolowanej, określające m.in. wewnętrzny podział zadań poszczególnych komórek organizacyjnych oraz udzielone upoważnienia funkcjonariuszom Placówki Straży Granicznej, zawierały odpowiednie zapisy dotyczące realizacji KLP i KLZ. Jednocześnie podział kompetencji oraz obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy Placówki Straży Granicznej był właściwy, określał ich ramy jak również umożliwiał w sposób systemowy podejmowanie czynności służbowych w zakresie kontroli legalności pobytu i kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców oraz sprawowanie nadzoru przez osoby funkcyjne nad tym obszarem, co również oceniono pozytywnie.

W toku kontroli stwierdzono jednak **uchybień** będące odstępstwem od obowiązujących regulacji o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące negatywnych następstw dla kontrolowanej działalności, tj.:

- w większości przypadków w protokołach z KLZ w miejscu przeznaczonym na wpis: *numery legitymacji służbowych oraz numery upoważnień*, nie zamieszczono numeru upoważnienia,
- w niektórych przypadkach w pkt 7 protokołu kontroli *„Wykaz odpisów, wyciągów i dokumentów poświadczonych przez kontrolowanego lub osobę przez niego uprawnioną:”* ujmowano zbyt ogólny zapis, tj. *dokumenty pracownicze zatrudnionych cudzoziemców*, bez ich konkretyzacji z nazwy umożliwiającej ich identyfikację,
- w sporadycznych przypadkach w protokole kontroli pod pouczeniem - w miejscu *„Potwierdzam przyjęcie zastrzeżeń na piśmie – stron/brak zastrzeżeń ze strony kontrolowanego/odmowę podpisania protokołu*.”* - nie dokonywano odpowiednich skreśleń,
- odnotowano jeden przypadek KLP, w którym brak było potwierdzenia dokonania wobec cudzoziemca pouczenia,
- w niektórych protokołach zatrzymania osoby, w części *„oświadczenie zatrzymanego (-ej)”*, nie dokonywano stosownych skreśleń związanych z podstawą zatrzymania i przysługujących osobie zatrzymanej prawach oraz nie zaznaczono stosownych kratek będących odnośnikiem do podstaw prawnych zatrzymania.

W toku kontroli ustalono, że w Placówce Straży Granicznej w Lublinie prowadzono na bieżąco oraz w sposób skuteczny nadzór nad realizacją zadań związanych z kontrolą legalności pobytu i kontrolą legalności zatrudnienia cudzoziemców na terytorium RP, co oceniono pozytywnie.

VI. Wnioski i zalecenia pokontrolne

W celu wyeliminowania wskazanych uchybień, a tym samym usprawnienia funkcjonowania kontrolowanej jednostki wnioskowano o wypracowanie i wprowadzenie do stosowania adekwatnych mechanizmów gwarantujących właściwy sposób dokumentowania czynności związanych z KLP oraz KLZ.